

EN TIDNING FRÅN KRIS, KRIMINELLAS REVANSCH I SAMHÄLLET • #1 2021

VAGGEN UT

VI STÄLLER INTE IN – VI STÄLLER OM!

I CORONAVIRUSETS SPÅR

SIDAN 6-10

TVÅ RÖSTER FRÅN UNGA KRIS

SIDAN 13

KOMMER 12-STEGSBEHANDLINGAR
AVSLUTAS INOM KRIMINALVÅRDEN?

SIDAN 14

14

HUR BLIR DET MED 12-STEGSBEHANDLINGEN?

12
STUDIECIRKLAR OM VÅLD HOS
KRIS STOCKHOLM

#1 2021

4 LEDARE: DOMAR FINNS ATT SÖKA I DATABASER

Vi som förekommer i belastningsregistret blir aldrig fria från vårt förflutna. Just nu förbereds ett förslag för att begränsa möjligheterna att publicera uppgifter på olika sajter.

6 FÖRÄNDRINGAR I CORONAS SPÅR

Runt om i landet har våra lokalföreningar ställt om både den dagliga verksamheten som den övriga verksamheten för att följa restriktionerna.

12 PROCESSGRUPPER I ÄMNET VÅLD

KRIS Stockholm erbjuder studiecirklar varje vecka med målet att göra deltagarna mer uppmärksamma på våldets orsaker och natur.

13 RÖSTER FRÅN UNGA KRIS

Synpunkter och funderingar från medlemmar i Unga KRIS

14 12-STEGSBEHANDLINGEN

Kriminalvården har meddelat att de kan komma att lägga ner 12-stepsprogrammet.

VÄGEN UT

VÄGEN UT ISSN 1651-4254

Utgivare: **KRIS Riksförbund**

Ansvarig utgivare: **Germay Woldu**

AD/Layout: **Bob Reklambyrå**

Tryckeri: **Norrköpings Tryckeri AB**

Medlemsutskick: **KRIS Riksförbund**

Företagsannonsering & Prenumeration:

Team Work Trading AB

Kontakta **VÄGEN UT**:

Gröndalsvägen 194 • 117 69 Stockholm

e-post: **redax@krisvagenut.se**

Hemsida: **www.krisvagenut.se**

HEJ JAG HETER ALI

Ali Reunanen berättar om hur 12-steps-behandlingen förändrade hans liv.

LEDARE

EN GÅNG BUNDEN, 10 GÅNGER FUNNEN

Sajterna Ratsit, Lexbase och Mrkoll erbjuder information ur belastningsregistret och är sökbart för vem som helst i allmänheten.

För den som har blivit dömd för ett brott som ger sex år eller mer i straffskalan, men kanske bara suttit fängslade några månader innebär detta en stor begränsning då deras dom finns att söka i databaser öppet på internet. Dessa sajter har informationen synlig upp till 20 år efter avtjänat straff trots att belastningsregistret gallrar tio år efter avtjänad straff.

Att bara kunna Googla på en person som söker arbete och se att denna varit dömd resulterar ofta i att den personen inte ges en ärlig chans att komma på en arbetsintervju. Tidigare innan dessa fanns begärde arbetssökande ett utdrag ur belastningsregistret för arbetsgivare som behövde det ur säkerhetssynpunkt eller liknande och fick hem ett kuvert som lämnades till arbetsgivaren. Då gällde gallringstid 10 år efter avtjänad straff. Men idag är det alltså godtyckligt 20 år som domen finns att tillgå på bland annat Mrkoll och Lexbase. Om det här får fortgå så betyder det att vi som har ett förflutet och förekommer i belastningsregistret aldrig blir fria vårt förflutna då dessa sajter gjort det möjligt att hänga ut oss.

Jag får ständigt frågan från människor som inte vet vad de ska göra då de kommer ut från att ha avtjänat sitt straff. Jag brukar

rekommendera dem att söka arbete och bli en del av samhället men på grund av dessa sajter och fördomar som finns så ges aldrig dessa människor chansen, för arbetsgivaren har oftast kollat upp den sökande. Jag har svårt att se att dessa sidor gör någon nytta förutom att sprida oro och förstör för människor som redan sonat sina brott. Nästan i ett halvt arbetsliv får man käppar i hjulet inför varje arbetsansökan hos arbetsgivare och uthängd även privat för den delen.

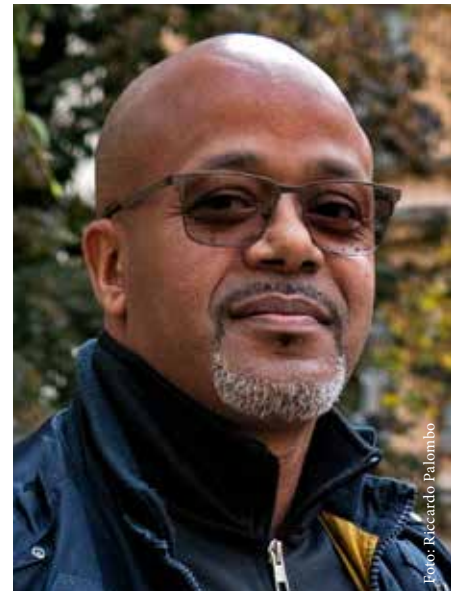
Detta måste upphöra! Sajterna borde följa samma gallringsregler som finns i polisens belastningsregister, alltså 10 år efter avtjänat straff, alternativt bli begränsade att publicera uppgifter om personer som begått brott. Det finns ingen vinning för samhället genom att låta sajter publicera dessa uppgifter om en person i 20 år, varken socialt eller ekonomiskt. Detta behöver ses över och bli reglerat.

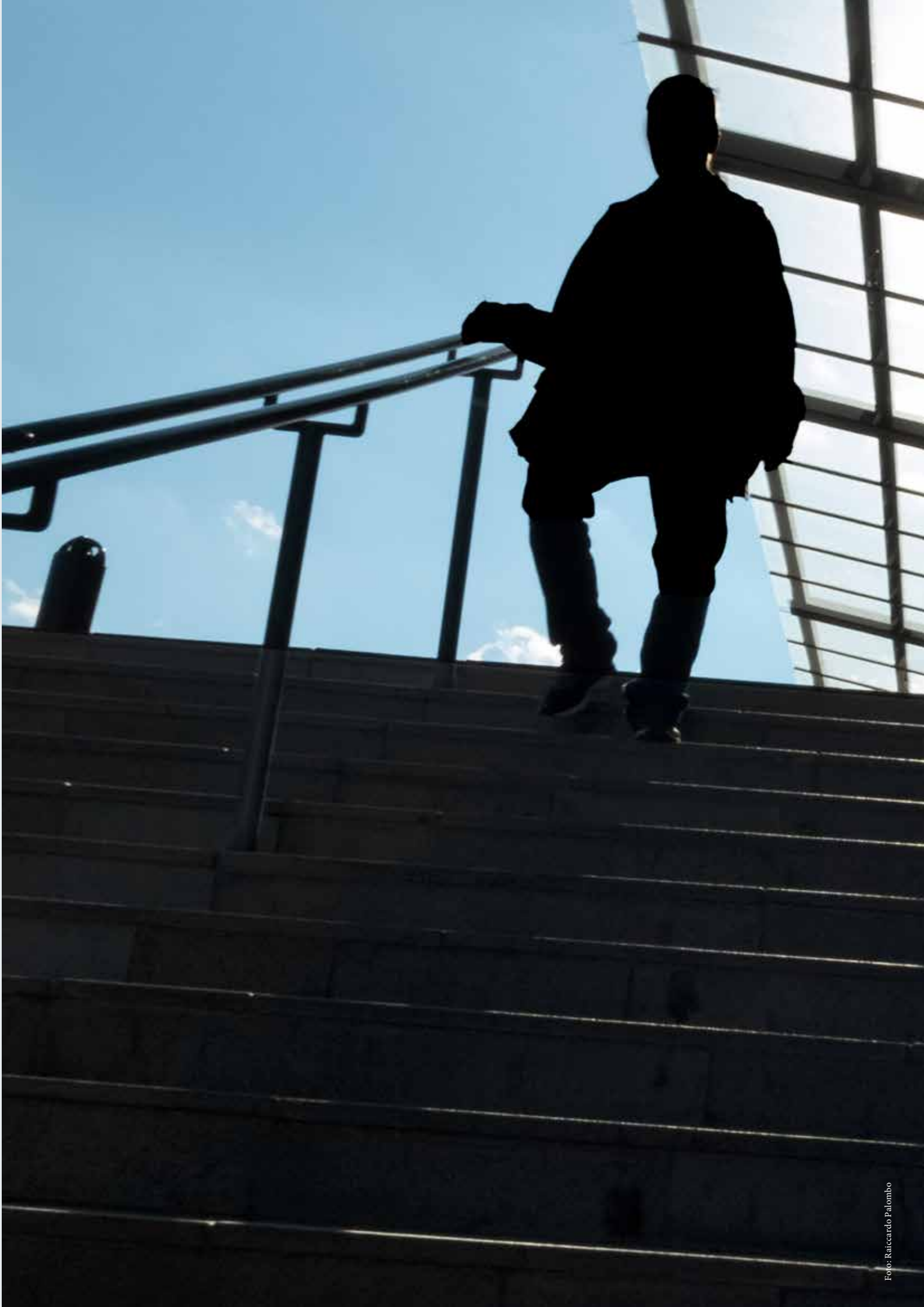
Just nu förbereds ett förslag att begränsa möjligheterna att publicera uppgifter om att personer har begått brott. Om detta blir ett lagförslag och det röstas igenom i riksdagen kan det bli verklighet den första januari 2023. Men då det endast handlar om cirka 750 anmälningar mot dessa sajter tillsammans sedan 2018 så blir genomslagskraften kanske inte tillräckligt

stor för att få till en lagändring. Jag skulle vilja be att alla våra medlemmar som tycker att vi ska få till en lagändring i frågan sprider informationen.

Det enda man behöver göra är att gå in på integritetsskyddsmyndigheten och lämna sitt klagomål. Ju fler klagomål som kommer in desto större chans till en lagändring.

*Germay Woldu
Ansvarig utgivare och
ordförande RIKSKRIS*

KRIS STÄLLER INTE IN – VI STÄLLER OM!

Under hösten 2020 skedde en ökad smittspridning av det nya coronaviruset, något som man allmänt och till slut även från myndigheterna kallat en andra våg. För att motverka smittspridningen satte man till det hittills hårdaste verktyget: ett förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar över åtta personer, den dittills hårdaste markeringen var ett förbud på 50 deltagare.

De verksamheter som ingår i beskrivningen av allmän sammankomst är de där mötesfriheten utövas. Det handlar om demonstrationer, sammankomster för opinion eller "upplysning i allmän eller enskild angelägenhet", föreläsningar och föredrag, sammankomster för religionsutövning, sammankomster för att "framföra konstnärligt verk", samt "andra sammankomster vid vilka mötesfriheten utövas." För att de ska räknas som allmänna sammankomster måste de vara öppna för allmänheten.

Mötesfriheten är inskriven i grundlagen, men får begränsas "av hänsyn till rikets säkerhet eller för att motverka farsot", det vill säga en smittsam sjukdom såsom just covid-19.

Förslaget fördes fram och trädde i kraft som förbud i november 2020.

Vägen ut tog kontakt med polisen för att avgöra i vilken mån KRIS och Unga KRIS verksamhet berördes direkt av förbudet. I ett svar skriver pressekreterare **Stefan Marcopoulos** att det måste avgöras från fall till fall, men att till exempel ett möte där man deltar i ett program eller måste uppfylla ett visst kriterium för att delta, lutar åt inte vara en allmän sammankomst. Det lutar åt motsatsen om vem som helst är välkommen på mötet.

Angående den dagliga verksamhet som KRIS och Unga KRIS bedriver runt om i landet skriver Stefan Marcopoulos att man kan utgå från

att det inte rör sig om allmänna sammankomster. De riktar sig mot en ganska så specifik målgrupp och kan inte anses anordnas för allmänheten, särskilt inte aktiviteter som är helt individanpassade.

– Om det däremot skulle röra sig om att en person från KRIS till exempel håller ett föredrag och berättar om sitt liv och att "vem som helst" som tycker att detta verkar intressant kan komma och lyssna, så skulle bedömningen troligen hamna i att det rör sig om en allmän sammankomst, skriver Stefan Marcopoulos.

Lagen var tänkt att verka normerande för hela samhället. Det vill säga även i de fall man inte berördes direkt av lagen uppmanades varje enskild person att följa efter och att undvika sociala situationer under åtta personer.

Källor:

Regeringsformen
Ordningsslagen
regeringen.se
folkhalsomyndigheten.se

**KRIS STÄLLER INTE IN
– VI STÄLLER OM!**

**RUNTOM I LANDET HAR LOKALFÖRENINGAR STÄLLT OM
BÅDE DEN DAGLIGA VERKSAMHETEN OCH ÖVRIG VERK-
SAMHET FÖR ATT FÖLJA ALLA SORTERS RESTRIKTIONER,
ALLTIFRÅN LAGAR OCH REKOMMENDATIONER.**

KRIS BORÅS:

Krystian Kawalec, ordförande

– Vi håller oss till högst antal åtta personer. Det mesta jobbet gör vi hemifrån, egentligen är det bara morgonmöten som vi har på plats. Vi har ju märkt av ett stort behov av morgonmöten.

Krystian säger att utöver de masker de fått från förbundet har de köpt in engångsmasker och handsprit. De har begränsat verksamheten så mycket som möjligt. De gör aktiviteter, men försöker hålla dem utomhus. De håller till exempel i långpromenader och utomhusgrillningar med behörigt avstånd. Han säger att allt går lite på halvfart, men att de tar hand om de mest akuta fallen.

– Kommer det en ny kille och tjej gör vi intervjuer, men vi försöker hålla dem efter de säkerhetsföreskrifter vi har med max två personer i samma rum. Ibland är det någon som behöver hjälp akut och då måste vi anpassa oss efter den situationen.

KRIS FALKENBERG

Jimmy Nord, ordförande säger att KRIS Falkenbergs lokaler är så pass stora att de har goda förutsättningar att hålla avstånd eller tala i enskilda rum. Några aktiviteter har de inte blivit mycket av.

– Vi tar ju emot mer än åtta personer, men lokalerna är så pass stora att vi ändå kan hålla avstånd.

– Vi hade ett julbord med bara åtta personer. Där kunde vi hålla avstånd, men annars har vi inga aktiviteter. Det mesta är ju ändå stängt, säger Jimmy.

UNGA KRIS FALKENBERG

Alexander Bengtsson, ordförande Unga KRIS Falkenberg, berättar att de gör mycket av arbetet hemifrån numera. För att hålla ned antalet personer i lokalen har "vuxna" KRIS morgonmöten fysiskt, medan Unga KRIS har morgonmöten digitalt över Zoom. Kontakten med ungdomarna görs enskilt.

– KRIS är kvar på plats. Kommer det en ungdom, hänvisar de till oss. Men det är oftast att ungdomarna hör av sig först, säger Alexander.

Vissa möten äger rum i föreningslokalen, andra utomhus eller på fik. Man försöker hålla avstånd och inom restriktionerna.

– Det är en jäkligt tråkig tid, det är viktigt att kunna träffa folk i vårt arbete, men det har blivit ett hinder, säger Alexander om restriktionerna. Han har märkt en nedgång.

– Men det är bara kämpa på, säger Alexander Bengtsson.

KRIS GÄVLE

Billy Nilsson säger att KRIS Gävle tar emot klienter och medlemmar som vanligt och jobbar på med morgonmöten, matlagning och administrativt arbete, men förutsättningarna ser annorlunda ut.

– Verksamheten rullar på som vanligt, men vi är inte mer än åtta personer i lokalen.

Han säger att lokalerna är stora, vilket de utnyttjar genom att hålla sig till enskilda rum i små grupper om det skulle behövas.

Billy Nilsson

UNGA KRIS GÄVLE

Johanna Hallin Karlsson på Unga KRIS Gävle

– Vi har skrivit på Unga KRIS Facebook-sida att vi bara har öppet för de anställda, men vi tar emot samtal över telefon om någon behöver hjälp. Det kommer folk som besöker oss,

men inte i samma utsträckning som förut. Just ungdomar pratar vi mycket med över telefon, säger Johanna.

KRIS GÖTEBORG

Pelle Blücher säger att KRIS Göteborg inte tar emot någon från allmänheten. Man tar dock emot nya klienter som fått ett negativt provresultat för Covid-19. Aktiviteter är inställda, dock har man gjort ett handfull föreläsningar digitalt. Annars jobbar KRIS Göteborgs anställda på som vanligt och de boende deltar i den dagliga verksamheten.

– Vi har haft en person i boendet med corona som vi fick lov att isolera. Vi följer ju restriktionerna och ställde ut mat utanför dörren och använder munskydd, säger Pelle Blücher, som själv tillsammans med sin kollega haft Covid-19.

KRIS MALMÖ

Skåne fick en intensiv smittspridning senare än på andra håll i Sverige. För KRIS Malmö innebar det flera beslut för att ställa om verksamheten.

Magnus Tilly, verksamhetsansvarig, berättar:

– Det är viktigt för oss att inte leta kryphål. Åtta personer är vad som gäller för hela lokalen.

Man valde att bara hålla öppet föreningslokalen till klockan ett. Man hade flera studiecirkel på gång, men valde att stänga ned samtliga. Vissa var för fysiska, såsom salsa och tango, andra gick att hålla digitalt, men det var inget som var aktuellt då det var svårt för de äldre medlemmarna att ställa om. Morgonmöten och reflektionssamlingar bevarade man.

Man fortsatte med föreläsningar i den mån det var möjligt. I skrivande stund har man hållit två föreläsningar digitalt.

– Det känns som mycket stått stilla, men man kan inte bara stanna upp. Man får vara innovativ och anpassa verksamheten, såsom om det är loppis, att bara ta emot åtta personer. Kommer det fler så får de som kom först gå, säger Magnus Tilly.

KRIS OCH UNGA KRIS NORRKÖPING

Ayla Sayegh, verksamhetsansvarig på KRIS och Unga KRIS Norrköping berättar att de då och då lägger ut information på sina kanaler om att besökare bör meddela innan de kommer, detta för att hålla antalet nere. Det har gett effekt. Man brukar vara mellan sex-åtta personer.

Hon berättar också att de lagt om verksamheten till att fokusera på samverkan med andra aktörer i samhället, såsom socialtjänsten och polisen. Det görs genom projektet TRUNK, Trygga Ungdomar I Norrköping, vilket är enkelt att hålla inom restriktionerna då det handlar om kvällsvandringar utomhus för att skapa trygghet. Hon hoppas också på samverkan med fritidsgårdar i framtiden. Man har öppet varje dag, tar emot klienter och har samtal, men aktiviteterna uteblir.

– Det vi har är våra morgonmöten. Vi får göra allt så gott vi kan, men restriktionerna sätter käppar i hjulet, säger Ayla Sayegh, som berättar att det även påverkar att hon numera är ensam anställd.

– Jag försöker kicka i gång verksamheten, men försöker också inte ta på mig för mycket. Jag sätter gränser, många förväntar sig att KRIS kan göra allt. Samverkan har blivit bättre. Det går framåt för KRIS och Unga KRIS Norrköping. Jag vill inte att det bara ska vara en lokal

KRIS OCH UNGA KRIS SÖDERTÄLJE

KRIS och Unga KRIS Södertälje har stora lokaler, men medlemmarna försöker inte vara för många i ett rum eller sitta för tätt. Engångsmasker och handsprit finns tillgängliga.

Ytterdörren som vanligtvis är öppen är numera låst så att folk måste knacka på och inte för lättvindigt komma in. Allt för att hålla koll på hur många som är på plats.

Intervjuer görs över telefon och flera möten görs digitalt. Man har också börjat titta på möjligheten att erbjuda digitala föreläsningar, då fysiska inte är möjliga. I december förra året hade man ett "digitalt öppet hus", där tre KRIS-medlemmar i en direktsändning på Facebook berättade om sina liv och verksamheten i

Södertälje, med verksamhetsansvarig **Jacob Fraiman** som konferencier.

I övrigt rullar verksamheten på. Man har tagit emot nya klienter och praktikanter.

– Kriminalitet och missbruk tar inte paus för att det är corona, säger Jacob Fraiman.

KRIS STOCKHOLM

Sara Woldu, ordförande och verksamhetsansvarig

– Coronapandemin har medfört stora konsekvenser för människor i utsatthet. Våld i hemmen har stigit som ett resultat av all isolering. Psykiska ohälsa stiger, återfallen ökar och människor mår allt sämre.

– Vi bedrev under sommaren ett projekt *Allas lika värde* som riktade in sig till just personer som lever eller har levt i missbruk, kriminalitet och annan utsatthet som drabbats hårt av sviterna efter och av coronapandemin.

Vi erbjöd aktiviteter, samtal enskilt och i grupp, föreläsningar grillkvällar med mera. Allt i mindre grupper. Då i princip allt i samhället har ställt om och blivit digitaliserat, till exempel möten i självhjälpgrupper, möten med frivård med mera, har det varit extra viktigt för oss på KRIS Stockholm att fortsätta bedriva en fysisk verksamhet, fast i mindre grupper och coronaanpassat. Våra medlemmar uppskattar att vi har öppet vår verksamhet då de fysiska mötena kan vara livsavgörande för en person med tex en beroendesjukdom.

– Då vi på grund av pandemin tyvärr har fått pausa all uppsökande verksamhet (till exempel besök på kriminalvården, föreläsningar på skolor osv) har vi i stället fokuserat på att erbjuda en adekvat och trygg daglig verksamhet i vår föreningslokal med stort fokus på personlig utveckling och tillfrisknade. Eftersom vi arbetar processinriktat och 12-steps inriktat på KRIS Stockholm så bedrivs i stort sett allt vi gör i grupp. Vi erbjuder dock individuella samtal också, efter behov. Föreläsningar inom missbruk, beroende, medberoende kriminalitet, våld, dysfunktionella familjestrukturer, skuld, skam, självkänsla, sexism osv. Efter föreläsningen processar vi temat i grupp. Studiecirkel, processgrupper

Sara Woldu

inom folkbildningen där vi studerar och diskuterar olika relevanta ämnen. Vi kör KRIS Basic och KRIS 12 traditioner återkommande. Meningen med våld är vår nya studiecirkel/processgrupp som riktar sig till både män och kvinnor.

– KRIS Stockholm har en mycket bra och utvecklad kvinnoverksamhet dit kvinnor kan komma och känna trygghet och jämställdhet bland både män och kvinnor. Varje fredag har vi s.k. kvinno/mammaträffar på föreningen där kvinnor och eller mammor kan komma för att få stöd och gemenskap med andra kvinnor och eller mammor som levt i missbruk, kriminalitet och annan utsatthet.

– Vi kommer att fortsätta bedriva fysisk verksamhet under våren då det är av yttersta vikt för vår målgrupp och för våra medlemmar. Kris är för många just nu det enda forumet i samhället där du fortfarande kan komma på en fysisk träff och känna samhörighet och gemenskap. Det räddar många från återfall och kan vara livsavgörande.

UNGA KRIS STRÄNGNÄS

Jonny Markskog berättar att Unga KRIS Strängnäs verksamhet legat helt nere. Det beror dels på renoveringar, men också på restriktionerna. Man har en längre tid i samverkan med Frälsningsarmén varje onsdag haft tjejkvällar för unga tjejer. Det har

varit mycket uppskattat och blivit uppmärksammas i lokal media. De är för närvarande inställda.

– Det har varit väldigt knivigt, säger Jonny Markskog om situationen.

Förhoppningen är att komma igång med aktiviteter framöver, det beror dock på läget med smittspridningen.

– Jag och "Ukko" (**Jan Ukkolin** ordförande, reds. anm) har talat om att hittat på något utomhus om det blir bättre, säger Jonny Markskog.

KRIS UMEÅ

Johnny Gallardo berättar att man jobbar litegrand med Kriminalvården, men att verksamheten i lokalen pågår i mindre omfattning. Det brukar vara fyra-fem personer åt gången. Pandemin har ställt till det med aktiviteterna. Tidigare har man gått nattvandringar, där man pratat med ungdomar, bjudit på kaffe och delat ut kondomer

Föreningen har det som många andra föreningar under pandemin svårt ekonomiskt, mycket arbete sker ideellt. Johnny Gallardo säger att han försöker trycka på kommunen att Umeå är en skötsam förening, men tyvärr täcker det bidrag man får för närvarande bara upp hyran.

Det uteblivna bidraget från kriminalvården drabbar föreningen också. Man har inte råd att hämta upp klienterna och liknande. Man har haft en verksamhet för kvinnor med skyddad identitet som man inte kan bedriva. Ändå fortgår arbetet naturligtvis.

– Vi jobbar som alla andra. Sprider bra saker om kris. Vi tar emot studenter, fast bara en åt gången, säger

Ing-Marie Björck

Johnny Gallardo som tycker det blir jobbigt med telefonintervju.

KRIS SUNDSVALL

Ing-Marie Björck, vice ordförande KRIS Sundsvall berättar att de vanligtvis håller dörrarna öppna, men att besökare numera får knacka på varpå man möter upp dem med febertermometer. Mycket av den dagliga verksamheten är igång, med studiecirklar och lunch, men hålls under åtta personer. Annan verksamhet, såsom det soppkök för hemlösa man deltagit i, har ställts in. Intervjuer med studenter och skolelever görs via telefon.

KRIS Sundsvall har också ett mans- och kvinnoboende. Det har fortsatt komma nya boende. De fick till exempel nyligen besked om en kille som ska flytta.

– Men tjejboendet är hel tomt, så där vill gärna att det kommer nya, säger Ing-Marie Björck.

Man har haft två fall av Covid-19, varpå man stängt ned verksamheten och låtit medlemmarna testa sig.

– Vi kämpar på och fokuserar på oss att det kommer bli bra och inte hur det är, säger Ing-Marie Björck, som är hoppfull om framtiden.

Jonathan Windeskog

UNGA KRIS SUNDSVALL

Jonathan Windeskog, ordförande Unga KRIS Sundsvall, var en av dem som fått covid-19. När Vägen ut ringer upp honom är han fortfarande hemma, men har tillfrisknat och väntar på ett test för att se om han kan återgå till den dagliga verksamheten.

Det visar sig senare att han har möjlighet att göra det.

Han berättar att de fått ihop flera samarbeten med skolor och ungdomsgårdar, men det nu ligger allt på is. Ambitionen har också varit att åka ut på aktiviteter med ungdomarna, såsom bowling, men ingen av det har varit möjligt

KRIS VÄRNAMO

Reine Karlsson, verksamhetsansvarig på KRIS Värnamo, säger att de följer restriktionerna, men har lagt till munskydd när de är i möte med nya människor eller till exempel är ute i butiker. Vissa uppgifter gör de hemifrån, såsom intervjuer.

De har begränsade öppettider beroende på hur de jobbar, om de är i lokalen eller ute på uppdrag, till exempel när de träffar familjer där personer halkat in på fel väg. Behovet har ökat under pandemin.

– Det är på grund av ensamheten och isoleringen. Det finns också en rädsla för att bli drabbad, men man försöker spela tuff. Det finns ett grupptryck från polarna, Reine Karlsson.

Det förbud mot alkoholservering under vissa tider, något som började gälla 24 december, har fått blandade resultat med missbruket i en ort som Värnamo. Våld såsom fylleslagsmål har sjunkit, samtidigt som hembränningen och fulspriten hemifrån ökat, menar Reine Karlsson.

Men KRIS Värnamo arbetar för framtiden. Reine Karlsson jobbar på en släppkärra så att de till våren kommer kunna vara ute på stan, synas och till exempel dela ut tidningar.

UNGA KRIS VÄSTERÅS

Riikka Heinola berättar att studiecirkarna ligger nere. Man har inga aktiviteter i föreningslokalen, däremot åker man i begränsade grupper ut på olika aktiviteter såsom bowling. Planering sker i en gruppchatt, så det brukar inte bli en än fem deltagare åt gången. Behöver någon hjälp sker det via individuella träffar.

– Vi möter upp behoven efter önskemål, om någon till exempel har det tuff med socialen, följer vi upp det, säger Riikka Heinola ■

Tränings- och referensboende med förstahandskontrakt

Behöver du en ny start?

Då är kanske vårt tränings- och referensboende något för dig.

Denna boendeform vänder sig till vuxna personer som är hemlösa, riskerar hemlöshet eller vistas på korttidsboende men som har svårt att komma vidare till en egen bostad. Vi tar emot kvinnor och män, ensamstående eller som par med olika fysiska eller psykiska hinder samt tidigare/ avtagande missbruksproblematik.

Våra boenden är självhushåll i egen lägenhet men med ett förstärkt stöd. Man får mycket stöd som sedan gradvis trappas av. Vi motiverar och hjälper dig att finna rutiner som gör att vardagen fungerar så att du själv kan ansvara för inköp, tvätt, och städning. Vi vill att du skall känna sig trygg med boendet och att samspelet med vår personal skall fungera. Vi hjälper dig att söka en egen lägenhet. Lyckas vi inte finna en egen lägenhet efter placeringens slut då erbjuder vi dig ett förstahandskontrakt hos oss.

Vi tar endast emot placeringar via myndigheter, till exempel en socialtjänst.

Vill du få plats hos oss? Kontakta oss så berättar vi mer.

Curbo Sverige AB
www.curbosverige.se
info@curbosverige.se
0720-644389

 CURBO SVERIGE AB
- Boende som gör skillnad

Här är bilden på Team Work Trading som tyvärr föll bort ur förra numret av Vägen ut. Bakre raden från vänster: säljarna Jonas och Dennis. Framför dem: kontorschef Raija, administratör Stig på knä samt säljarna Elisabet och Rickard. Lena, Irene och Micke saknas på bilden.

KRIS STOCKHOLM ERBJUDER PROCESSGRUPPER I DET HÖG- AKTUELLA ÄMNET VÅLD

KRIS Stockholm har varit aktuella med det rikstäckande projektet Våldets Ansikten som förutom i huvudstaden även har bedrivits i Gävle, Sundsvall och Malmö. Själva projektet har riktat in sig till våldsutsatta kvinnor, som har varit i ännu mer utsatt läge under Coronapandemin.

Förutom att enbart arbeta med våldsutsatta kvinnor och våld i nära relationer så är våld ett högaktuellt ämne i vårt samhälle just nu och även i KRIS. Stockholmsavdelningen har därför tagit fram ett eget studiematerial baserat på boken *Meningen med våld* av **Per Isdal** och erbjuder processgrupper i en så kallad studiecirkel varje vecka.

Cirkeln innefattar 21 träffar och erbjuds i blandade grupper som består av både kvinnor och män.

EN TRYGG MILJÖ OCH ARBETS- PLATS FÖR KVINNOR

Vid varje träff diskuteras och processas olika typer av våld. Allt ifrån fysiskt våld, psykiskt våld, sexuellt våld, materiellt våld, sexism, machokultur och mycket mer. KRIS har genom alla tider varit en mansdominerad organisation. Något som KRIS Stockholm har ändrat på totalt. Vi har skapat en trygg miljö och arbetsplats där kvinnor kan känna sig trygga tillsammans med både andra kvinnor och män. Vi erbjuder även kvinno/mamma-grupper varje fredag för kvinnor som

levt i missbruk, beroende, kriminalitet, våld och annan utsatthet. Majoriteten av alla kvinnor som har levt i utsatthet har ofta ingen bra erfarenhet av män. Det är därför av yttersta vikt att vi har bra både kvinnliga och manliga förebilder som kan vägleda och utbilda våra nya tjejer och killar i b la jämlikhet, machokultur och sexism.

VÅLD ÄR MYCKET MER ÄN ETT KNYTNÄVSSLAG

Meningen med cirkeln är dels att få deltagarna mer uppmärksamma på våldet och våldets orsaker och natur. Våld är så mycket mer än bara ett knytnevsslag eller en spark.

En annan viktig anledning till studiecirkeln är att det finns ett terapeutiskt värde i att tillsammans i grupp tala om sina egna erfarenheter och trauman inom våld.

Vi är många som har upplevt extremt mycket våld, både under barndomen men även som vuxna i aktivt missbruk och/eller kriminalitet. Vi har både blivit utsatta och har utsatt andra.

Det finns en länkning i att kunna processa olika händelser samt dela med sig till varandra.

För många har våldet normaliserats och man kanske inte ens alltid vet vad som är våld. Tystnad kan till exempel vara en form av våld. Att ta någon på rumpan utan att vara säker på att den personen verkligen vill det är också våld. Hur många har inte slagit handen i en vägg eller slagit igen dörren så hårt att en tavla eller likande flugit ned? Det är också våld.

NÄR BLIR OFFER FÖRÖVARE

Våld föder våld och är man uppvuxen i en dysfunktionell familj där våld är vanligt förekommande, får man med sig ett våldskapital redan från barndomen, som visar sig senare i livet. Man vet inget annat. När blir offer till förövare? Allt sådant talar vi om på våra träffar som äger rum varje onsdag kl. 10.00-12.00 på KRIS Stockholm. Drakenbergsgatan 16.

På grund av den rådande samhällssituationen kan vi ej vara mer än åtta personer vid varje träff. För en

garanterad plats är det bäst att för-
anmäla sig till våra onsdagsträffar
som hittills varit väldigt uppskattade
av våra medlemmar. Vi har haft sju
träffar med olika teman inom våld
och nästa träff kommer att handla
om latent våld. Rädslan över att våld
ska förekomma, antingen på grund av
tidigare erfarenheter eller kanske på
grund av en viss samhällssituation.
Ett tydligt exempel på latent våld är
om kvinnor i ett samhälle inte vågar
gå ut för att det härjar en våldstakt-
man i området. Man begränsar sig på
grund av rädsla.

INGEN BLIR LÄMNAD VIND FÖR VÅG

I slutet av varje processgrupp fångas
deltagarna upp då mycket känslor
kan komma upp till ytan. Speciellt
obearbetade händelser, känslor och
trauman kan väcka obehagliga sår
och då det är viktigt att ingen blir
lämnad vind för våg.

Kris Stockholm har två utbildade
livsstilskoordinatorer i personal-
gruppen som alltid är med i studie-
cirkeln. En livsstilskoordinator är en
behandlare med en behandlingsas-
sistentutbildning som är framtagen
av KRIS i samarbete med Allmänna
Arvsfonden, Valbo utbildning och
Tollare folkhögskola.

STUDIECIRKLAR BLIR EN DEL I VÅR VERKSAMHETSPLAN

Då studiecirkeln *Meningen med våld*
hitintills har varit så otroligt upp-
skattad, av såväl kvinnor som män,
kommer den att från och med 2021
finnas med som en del i vår verksa-
mhetsplan bland studiecirkelar som kon-
tinueerligt ska bedrivas i vår dagliga
verksamhet.

Är du intresserad av att delta i stu-
diecirkeln? Varmt välkommen till oss!
Föranmälan är inget krav men då vi
följer restriktioner angående smitt-
spridningen kan det som sagt vara
en bra ide att ringa, maila eller kon-
takta oss på våra sociala medier först.

KRIS-Stockholm
08 327 100
Stockholm@kris.a.se
Instagram: kris.stockholm
Facebook: @KRIS Stockholm

RÖSTER FRÅN UNGA KRIS

ROBERT LYCK, förbundskassör, Unga KRIS

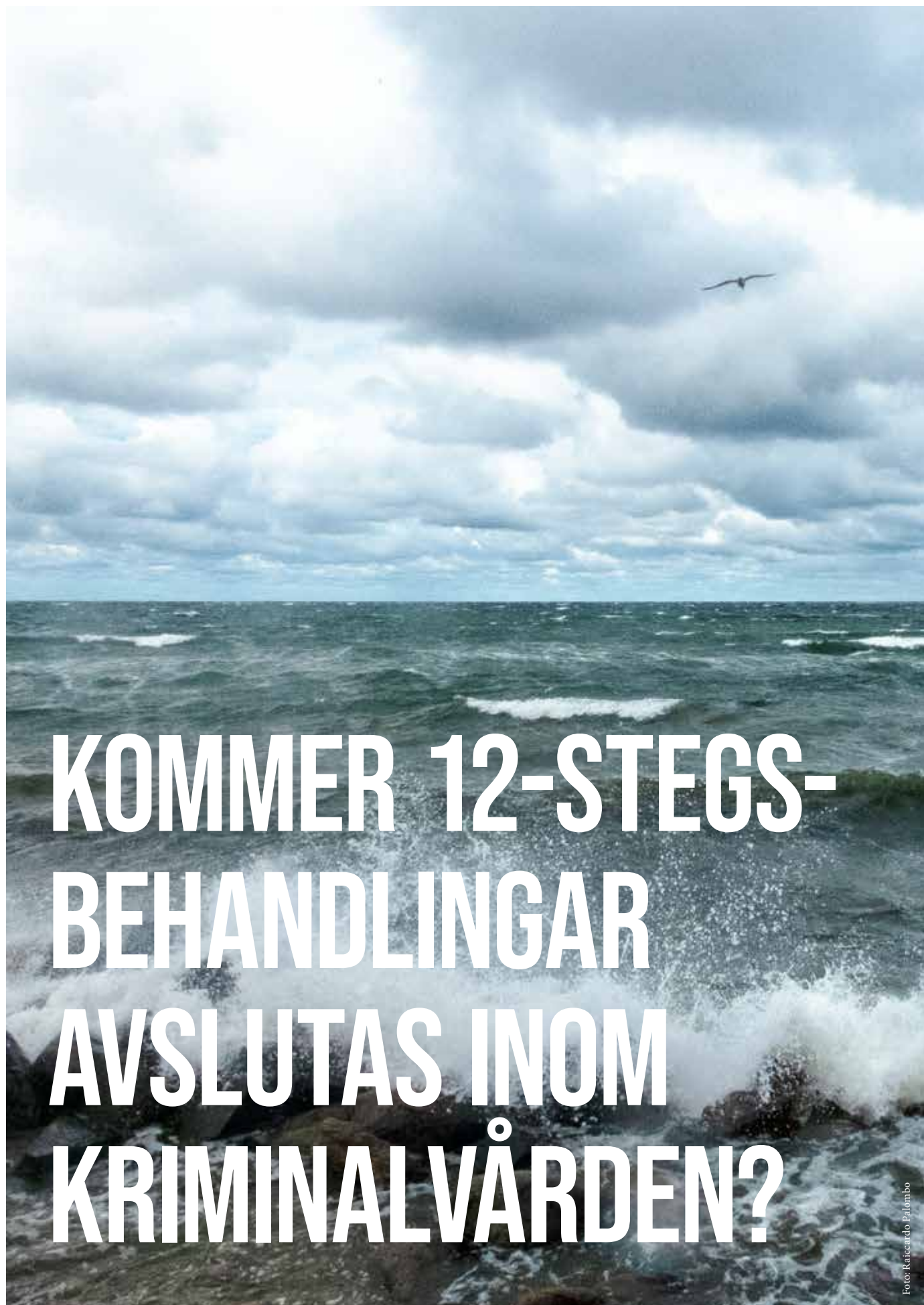
Det är många som är
som mig, jag har lärt
mig att vara glad över
det jag har. För det
finns dom som inte har
det. Jag växte upp med
noll, men jag tog mig
till det många har som
mål. Något jag lärt mig
på resan är att alla kan
om dom vill. Vad kan
stoppa oss? Jag blev
uppfostrad av enbart
en mamma, jag klarade
mig. Jag levde i fattig-
dom, jag klarade mig.
Jag växte upp i ett mil-
jonprogramsområde,
jag klarade mig. Jag fick
lära mig gatans lag, jag
klarade mig. Dom flesta
av mina vänner blev "gängmedlemmar" enligt media, jag klarade mig. Jag utbildade mig i en skola som enligt media var en av Sveriges sämsta, jag klarade mig. Jag är älskad av mina barn, fru och mina nära och kära.

Vad kan stoppa mig att lyckas? Vad kan stoppa just dig att lyckas? Kan jag kan du, glöm inte det. Jag är det typiska exemplet på att man inte borde lyckats. Men jag bröt mönstret, det kan du också göra. Tro mig!

THOBIAS KLASSON, Unga KRIS Södertälje

Bara för jag har förändrat mitt
liv så betyder det inte att jag har
glömt bort mitt förflutna. Jag vet
vem jag varit och jag vet vem jag
är idag, jag kan inte ändra på det
jag gjort i mitt tidigare liv men jag
har valt att lämna de bakom mig
och gå mot en bättre framtid. Jag
är den jag är och jag kan inte
ändra på de misstag jag gjort,
men jag kan idag med glädje
säga att jag är en bättre person
nu en då. Vi är alla människor
och vi har alla gjort våra sned-
steg i livet, det viktigaste är att
försöka göra bättre av situatio-
nen. Vill du så kan du göra en
förändring, det är aldrig försent
för att ändra sin livsstil.

KOMMER 12-STEGS- BEHANDLINGAR AVSLUTAS INOM KRIMINALVÅRDEN?

Kriminalvården har meddelat att de funderar på att lägga ner ett av deras behandlingsprogram, 12-stepsprogrammet. Det har funnits hos Kriminalvården sedan 1995 och det finns en grundbehandlingen som är tre månader och en förlängd behandling som är sex månader.

På Skänningeanstalten finns även en intensivbehandling på sex veckor för korttidsdömda. De flesta i KRIS har blivit hjälpta av just 12-stepsprogrammet och använder det i sin vardag för att leva ett hederligt och drogfrött liv.

Vi på Vägen UT frågade Martin Lardén, leg. psykolog och chef för Kriminalvårdens behandlingsverksamhet varför Kriminalvården har funderingar på att lägga ned programmet och han svarade så här;

– Vi tittar hela tiden över alla våra behandlingar och ser till att de är moderna. Sedan 2008 är det bara ett program som finns kvar i orörd form, de andra har antingen tagits bort eller gjorts om. Så det är ett naturligt steg i utvecklingen att revidera olika behandlingsformer beroende på vad ny forskning säger. Seden behöver man titta på hur tillgänglig är behandlingsformen och vad kostar det i dessa tider när vi jobbar med överbeläggning på anstalterna. Det som är speciellt med 12-stepsprogrammet är att det kräver en särskild miljö eller snarare en speciell grupp som bara går 12-steg vilket är svårt när det är överbeläggning på fängelserna.

Det är primärt en tillgänglighetsfråga och det är många som har behov av behandling i dagslägen är det upp emot 70%. Socialstyrelsen rekommenderar 12-stepsbehandling eftersom den visat sig ha god effekt

Martin Lardén

men man rekommenderar även KBT mot beroendeproblematik. KBT programmet har lika god täckning som 12-stepsbehandlingen.

På våra kontraktvårdshem kommer det fortfarande att vara 12-stepsbehandling som erbjuds.

KRIS vill ju så klart att 12-stepsbehandlingen ska finnas kvar hos Kriminalvården. Det är en behandling som räddat livet på många människor i KRIS. Men för att ta reda på hur 12-stepsbehandlingen fungerar och hjälpt någon i KRIS träffade vi Fredrik och Jakob.

FREDRIK INGVARSSON ÄR IT-ADMINISTRATÖR FÖR KRIS OCH MEDLEM I KRIS GÄVLE.

Kan du beskriva behandlingen lite

– Det är olika element i olika block där grunden är tre månader. Sen tre månader i förlängd del ett, tre månader i förlängd del två.

Vad handlar blocken om?

– I första måste man inse maktlöshet och kapitulera, inse att man behöver hjälp utifrån. Att det är hopplöst.

– Sen i första blocket får man köra sin livshistoria. Det är det som är så unikt med tolvsteg. Man får gå tillbaka ändå till barndomen, för att analysera vad som blivit fel.

Fredrik var placerad på Karlskogaanstalten, där det fanns erbjudanden om andra program, till exempel friskvårdsprogram, men då de brott han begått var grundat i beroendesjukdom begärde han en omplacering till Gävle anstalt, just för att kunna gå 12-stepsbehandling.

Hade du tagit det första steget redan?

– Ja, det kan man säga. Jag nekade hela vägen i tingsrätt och hovrätt, men sen när de sänkte straffet i hovrätten, så nöjde jag mig med det och bestämde att jag behövde 12-steg för annars hade jag farit in i ännu mer kriminalitet.

– Jag har tjugofem års missbruk bakom mig och jag hade hamnat så långt ned på botten det gick. Jag hade gått tio år inom psykiatrin, men det hade inte hjälpt mig.

Kriminalvården tittar på att ersätta tolvsteg med KBT, vad tycker du om det?

– Det kommer ju inte fungera, man tittar inte tillbaka i tiden lika grundligt. Det är mer här och nu och framöver.

Fredrik ser en fördel med att behandlare inom 12-stegsprogrammet ofta själva har en bakgrund.

– 12-stepsprogrammet drivs ju av väldigt professionella addiktologer, ledare och terapeuter. De terapeuter som sitter på Gävle har själva suttit i fängelse och haft ett tungt missbruk. Det är det som gör behandlingen så bra, att de själva har erfarenhet. Den programledare som jag hade på slutet hade arton års nykterhet.

Man kan ju tänka sig att en del blir avskräckta av 12-stepsprogrammen, då de tar upp en andlig dimension. Kan inte det vara en nackdel?

– Jag har inte varit speciellt troende, men jag fick mitt andliga uppvaknade strax i början. Det är inte alla som får det.

– Det är en högre makt man talar om, det är inget som säger att det behöver vara gud, i religiös mening. Det är sådan man själv uppfattar honom. Det kan vara kraften man upplever från medlemmarna i AA.

Som Fredrik ser det hade AA, som är grunden bakom 12-stepsprogrammet, en helt annan syn på religion och gud i början.

Kan det inte skrämman bort vissa just att det är gammalt?

– Jag tycker inte det, just därför att arbetsuppgifterna är så gedigna. Man har utformat det så att det ändå känns modernt.

Behandlingen. Hur var det att ta sig igenom alla bitar?

– I början är man lite motsträvig. Men terapeuterna är ju skickliga i att bygga upp den här nyfikenheten. Efter man gjort grunden har polleten fallit ned, man är sugen på att göra del två och del tre.

– Steg fyra är det svåraste steget i hela programmet. Det tog mig två månader att göra. Man ska ju inventera hela sitt liv med att skriva harmistor, skadelistor med mera. Det blev mycket, säger Fredrik

Är du fortfarande involverad i 12-steg?

– Absolut. Jag går fortfarande på tre möten i veckan. Det är vidmakthållande som gäller. Jag anser ju att jag är på steg tolv som handlar om att hjälpa andra.

– Det är en färskvara, lägger man ned det helt så är det väldigt stor risk för återfall. Det är som att gå uppåt i en rulltrappa som går nedåt, man måste ständigt vara i rörelse. Stannar man upp åker man ned mot avgrunden.

– Sluta knarka och dricka är hur lätt som helst. Det har jag gjort hundratals gånger. Problemet är att lära sig leva nykter.

Vad kommer det innebära för klienterna om det läggs ned?

– Det kommer innebära stora konsekvenser. Kriminaliteten och återfallen kommer att öka. Det råder det inga tvivel om.

– KBT är hur bra som helst, men det är drogerna som är problemet.

Du blev erbjuden många program, men det var 12-steg som gällde?

– Ja, just med referensen att det är så många som hållit sig nyktra i många, många år.

– Det säger sig självt. Är man tillräckligt stark i sitt inre, så man inte

tar ett återfall, då måste risken vara minimal att man återfaller i annan kriminalitet också. Att man uppnått sinnesro i sig själv.

– Kriminalvården och 12-stepsprogrammet räddade mitt liv. Hade jag inte fått gå det här programmet hade mina barn fått se mig i en kista. Det är jag helt övertygad om.

– Behandlingen är stenhård. Man tar inte på sig några silkesvantar. Det är blod, svett och tårar. Man är verkligen på djupet och borrar. För varje block redovisar man, sen sitter terapeuterna och konfronterar. Vissa bryter ju ihop och går ut, men de kommer tillbaka och fortsätter. Jag tror det måste göra lite ont, för att det ska ta.

– Man får skriva kontrakt i gruppen. Det är sekretess som gäller, det som sägs i gruppen stannar i gruppen. Bryter man mot det åker man ut med huvudet först.

Det är de stenhårda på.

**JACOB FRAIMAN
KRIS SÖDERTÄLJE**

För Jacob började 2010 med att han satt på en klass 1-anstalt. Han ville visa att han gjort en förändring och därigenom få bättre förutsättningar. Alla program han hade gått på Salberga som han då satt på hade lönat sig. Det blev tydligt för honom och vårdarna att han hade en beroendepersonlighet. Innan han fick gå ned i klass, till Österåker, föreslog terapeuterna att han skulle prova 12-stepsprogrammet. Jacob var skeptisk. Han hade förutfattade meningar om 12-stepsrörelsen som något "sektigt", men beslöt sig för att ändå prova då han såg det som en chans att komma till en bättre avdelning.

– Om jag ska vara ärlig var det för att jag ville komma till den bättre sidan. Jag kommer ju från en sån miljö, där man är manipulativ, säger Jacob.

Jacob Fraiman

– I början var jag ganska sluten, men till slut kände jag att jag kunde identifiera mig med de andra. Som också kommer från en trasig bakgrund. De kunde sätta ord på känslor. De var så öppna, på ett sätt jag inte var van vid.

– Den dagen jag beslöt att jag själv skulle dela så kändes det mycket skönare efteråt.

Sen började Jacob jobba i stegen, när han blev inlåst i sin cell på kvällen satt han där med penna och papper.

– Jag läste frågorna och började rannsaka mig själv. Det är då man börjar processen. Jag behövde allt detta. Det var mitt läkande.

– Jag tror på att dela för att hela. Det har hjälpt mig mycket i det här programmet. Jag tror inte jag hade varit i liv och hade kunnat behålla min drogfrihet om det inte vore för det här programmet.

– Det har gett mig ett helt nytt sätt att leva. Hade det inte varit för att fängelset, hade jag inte stött på

det eller varit mottaglig för det. Därute var det så mycket kaos och stress, stress, stress. Jag hade aldrig tid för att reflektera.

Är det igenkänningen som gjorde att det lossnade?

– Jag tror också det är tack vare de andliga principerna. Man ska förlåta istället för att hata, vara förstående, ta ansvar för sig själv. Det var jag inte van vid. Jag var van vid att hata, vara hämndlysten. Jag har inte sett min del, ödmjukhet fanns inte i min värld.

Det är ganska tufft va?

– Ja det är jättetufft att visa sig sårbar. Det är ju så på kåken. Man ska ha de här maskerna. Man ska inte visa sig svag, men sen när vi satt i grupp såg man "shit, folk blir ju nedbrutna" och det blir ju ringar på vattnet. När en visar sig sårbar så följer de andra på. Det är det som är så fint med de här mötena. Är gruppen stabil hjälper man varandra.

Jacob säger att han lever i

programmet. Går på möten, läser litteraturen och har en sponsor.

– Jag försökte leva efter formerna. Vill inte gå i högmod, måste tona ned mitt ego. Det är ett sätt att leva. Det vore tragiskt om de tog bort det.

Jacob har fått chansen att åka tillbaka för ett återbesök hos sin gamla behandling och sina gamla terapeuter och berätta sin livs historia.

– Det är det som det handlar om. Att föra budskapet vidare. Jacob har erfarenhet av KBT. På Österåker hade man både KBT och 12-steg.

– 12-steg är inte allas utväg, men det är ett bra program som funkar och gör underverk för många. Så det är absolut synd om man tar bort det. Vissa kanske behöver KBT, vissa kanske behöver 12-steg, vissa kanske behöver båda.

– Jag behövde gå igenom stegen för att kapitulera och bygga upp mig på nytt. Vi beroendemänniskor är på ett sätt, så jag tror det är därför det fungerar så bra på oss. ■

Vårt hjärta slår
för **allas** lika värde!

HEJ, JAG HETER ALI OCH ÄR EN BEROENDE OCH FÖRE DETTA KRIMINELL

En person som funnits med sedan starten av KRIS vill gärna dela med sig av sin historia när vi frågar honom om 12-stepsbehandlingen påverkat hans liv. Han säger själv att han vill berätta med sina egna ord för att ni läsare ska få en så bra bild som möjligt av hur 12-stepsbehandlingen inom Kriminalvården har påverkat honom.

– Efter 23 års missbruk, kriminalitet och utanförskap så blev jag den 1 april 1994 gripen, häktad och till slut dömd till 2 års fängelse för narkotikabrott. Jag hade kommit till den punkten i livet att jag till slut bad om hjälp för jag orkade inte längre leva det liv jag levt under de senaste åren.

Då fick jag information om att det fanns ett nystartat program som hette 12-stepsbehandling på anstalten Roxtuna utanför Linköping. Det hade inte funnits där så länge utan startade i början av 1994 och jag fick en broschyr som jag läste lite i. Det jag läste fångade mitt intresse så jag ansökte dit och fick möjligheten att komma till anstalten som tyvärr idag inte längre är i funktion.

Transporten till Roxtuna skedde ett par dagar innan midsommar och det var skönt att ha några att snacka med och inte bara sitta på häktet. Andra dagen fick vi träffa förtroenderådets ordförande och då sa han det som var allra viktigast för mig att höra; att på anstalten skulle det inte finnas några

droger och hade man planer på att knarka så fick man söka sig till en annan anstalt.

Därefter fick vi träffa en alkohol- och drogterapeut som presenterade 12-stepsbehandlingen och jag förstod nog inte så mycket men det jag hörde var att alkoholism och narkomani var en sjukdom och sedan tänkte jag att det ordnar sig nog.

ÄVEN JAG MÅSTE DELTA OCH DELA MED MIG AV KÄNSLOR OCH TANKAR

Första behandlingsdagen var en gruppbehandling med vår avdelning. Vi var 8 stycken och det började med en känslorunda vilket var helt nytt och obekvämt för mig men jag tänkte att jag sitter med och lyssnar på vad de andra har att säga. Det gick snabbt upp för mig att jag inte bara skulle få sitta och lyssna utan att även jag måste delta och dela med mig av känslor och tankar. Det var helt nytt för mig och verkligen något som var

jobbigt, så jobbigt att jag till och med försökte byta till en annan anstalt. Som tur var gruppen tålmodig och terapeuterna förstod att med tiden skulle det börja släppa och att jag skulle ta till mig behandlingen, vilket de hade rätt i.

JAG VISSTE INTE HUR MAN LEVDE ETT LIV UTAN DROGER OCH ALKOHOL

Tiden gick och jag fick olika uppgifter vilka alla i början handlade om mitt användande av olika droger. Det var många frågor om mitt drickande vilket jag tyckte var jobbigt för jag kom till behandlingen för att sluta knarka och de menade att alkohol också är en drog. Det kändes för mig som att dra undan mattan och att jag aldrig mer skulle ha någonting roligt i livet. När jag till slut efter mycket arbete och förnekelse kapitulerade och förstod att jag behöver avhålla mig från alla droger för att kunna tillfriskna så var det som att luften fullständigt gick ur mig. Jag visste inte hur man levde ett liv utan droger och alkohol och vilken bad jag terapeuten om råd.

Terapeuten sa att svaren finns i det arbete du kan göra med ditt liv genom att arbeta med de 12 stegen.

I och med min kapitulation i steg ett kantrade hela min världsbild och jag hade svårt att finna någon glädje utan allt kändes svart och tungt. Jag försökte att arbeta med steg två vilket inte gick så bra så jag tänkte att jag gör som jag oftast gör då det blir jobbigt, jag fuskar.

TA ANSVAR FÖR MITT EGET LIV

Två celler bort från mig satt en kille som varit där längre än mig och han gjorde ett jättebra andra steg så jag gick till hans cell och knackade på och frågade om jag skulle kunna få låna hans andra steg? Han tittade på mig och så sa han, nej du får göra ditt eget jävla andra steg. Så jag gick från hans cell besviken och ärligt talat vad är det för jäkla sätt att inte hjälpa en kompis som behöver lite hjälp.

Det var såklart den bästa hjälpen som jag kunde få, det jag verkligen behövde var att börja ta ansvar för mitt eget liv, mina beslut och konsekvenserna av mina handlingar.

Min långa resa mot att bygga självrespekt, självkänsla och riktigt självförtroende hade börjat.

Jag fick möjligheten att arbeta med steg tre och även fortsätta min resa på ett behandlingshem på en §34-placering i Norrköping för att sedan fortsätta resan i Stockholm.

Jag valde att be om en förlängd behandling vilket gav mer grund att stå på inför min framtid och därefter gick flytten till eget boende. I samma veva fick jag en anställning på ett ljus-teknikföretag inom min gamla bransch, de kände till min historia och jag fick möjlighet att känna att min drogfrihet fungerar i det verkliga livet.

CHANS ATT FÅ HJÄLPA ANDRA

Under åren byggde jag upp ett helt nytt liv med familj, socialt nätverk, utbildning, arbete och meningsfull fritid. Om jag blickar tillbaka hade det inte varit möjligt utan den grund 12-stegsbehandlingen gav mig på Roxtunaanstalten.

Med tiden fick jag en möjlighet att påbörja en utbildning till alkohol- och drogterapeut. Att få chansen att hjälpa andra som var i samma situation som jag själv varit tidigare, kändes värdefullt och viktigt.

Jag fick möjligheten att vara med vid starten av KRIS och har senare även blivit invald på olika förtroendeposter inom föreningen men också i andra organisationer både lokalt och nationellt.

Fick möjligheten att starta upp och arbeta som föreståndare på KRIS halvvägshus Lilla Gungan som i sin tur varit en viktig del och fortsättning för många som kommit ut från anstalter där de genomgått Kriminalvårdens 12-stegsbehandling.

KRIS LIVSSTILSKOORDINATOR

Jag har fått möjligheten att vidareutbilda mig för att även kunna utveckla olika studiecirkelmateriel samt fått förmånen att arbeta med utvecklingen av KRIS egen utbildning KRIS Livsstilskoordinator. Det är en 1 årig grundläggande utbildning för att kunna arbeta med behandling med missbruk, kriminalitet och utanförskap och som är baserad på 12-stegsprogrammet och Kriminalitet som livsstil.

Jag har fått förmånen att ha vara med och starta upp flera lokala KRIS-föreningar runt omkring i Sverige. Idag sitter jag som sekreterare i RIKSKRIS styrelse och som ledamot i Nykterhetsrörelsens Bildningsförbunds (NBV) styrelse sedan 2011.

Idag arbetar jag på RIKSKRIS kansli framför allt med projekt, kampanjer och verksamhet. Ingenting av detta hade varit möjligt om jag inte hade fått ta del av den 12-stegsbehandling som fanns på Roxtuna.

TACKSAM FÖR KRIMINALVÅRDENS 12-STEGSBEHANDLING

Jag tycker att det är så viktigt att Kriminalvården fortsätter att ha 12-stegsbehandling då det är en stor del av de intagna som har problem med alkohol och drogberoende som ofta är det underliggande problemet när de blir dömda till fängelse.

Så jag vill avsluta med att säga att jag är så tacksam till Kriminalvårdens 12-stegsbehandling och att jag tack vare den, och att jag fortfarande väljer att leva i programmet, har varit drogfri och hederlig sedan den 1 april 1994.

Hej, jag heter Ali och är fortfarande en tacksam tillfrisknande beroende och före detta kriminell. Tack. ■

Vi på Vägen UT kommer så klart att följa upp detta i kommande nummer.

Inflytande i rättspsykiatri

INBJUDAN TILL STUDIECIRKEL ”DIN EGENMAKT” VÅREN 2021

Välkommen att delta i en studiecirkel – för dig med erfarenhet av rättspsykiatri

Vill du hitta din egen styrka och sätt att gå vidare i livet? Vill du känna dig trygg, våga drömma och försöka förverkliga de idéer du har och har haft i livet? Har du egen erfarenhet av att vårdas inom rättspsykiatri och vill fundera på dessa frågor tillsammans med andra med liknande erfarenheter?

Projektet *Inflytande i rättspsykiatri* bjuder nu in till studiecirkel på sex olika platser i Sverige. Välkommen att delta för att ta makten över ditt liv!

NÄR: 10 träffar under våren 2021 (vi återkommer med exakta datum).

VAR: Växjö, Stockholm, Katrineholm, Örebro, Östergötland och Dalarna (vi återkommer med exakta platser).

HUR: Kostnadsfritt (studiematerial och fika ingår).

Obs! Skicka din intresseanmälan till: rattpsykiatri@nsph.se

Vi vill att personer med egen erfarenhet av rättspsykiatrisk vård ska ha större möjligheter att både påverka sitt eget liv och delta i samhället. ”Din egenmakt” ger dig möjlighet att reflektera tillsammans med andra om vad du behöver för att våga, orka och vilja försöka nå de mål som är viktiga för dig.

Studiecirkelarna anordnas av lokala brukarföreningar i samarbete med projektet *Inflytande i rättspsykiatri*, vilket är ett Arvsfondsprojekt som drivs av NSPH (Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa). Projektets mål är att öka brukarinflytandet för patienter och anhöriga i rättspsykiatri.

Vill du veta mer? Kontakta gärna oss:

Connie don Marco (processledare).

E-post: connie.donmarco@nsph.se. Telefon: 079-065 37 31.

Emelie Lundin (projektledare).

E-post: emelie.lundin@nsph.se. Telefon: 076-698 63 45.

Läs mer om projektet på: www.nsph.se/rattpsykiatri

KORSORDET

Koppla av en stund med vårt korsord!
Du har chans att vinna frimärken och ett gratis medlemskap i KRIS!

Vinstplan

1:a pris - 3 kartor, 30 st frimärken

2:a pris - 2 kartor, 20 st frimärken

3:e pris - 1 karta, 10 st frimärken

De tre första rätta dragna korsorden vinner enligt prisplanen ovan.

				BYGGNAD FÖR KOR, FÅR OCH ANDRA FÄN	PRYDER PAJAS HUVUD		TORGFÄGEL UTPEKAD RIKTNING		REPLIK		PUNKT ELLER KRYSS SOM INDIKERAR MULTIPLIKATION		
				HAR PROBLEM MED ANDNINGEN	DEN RASKAR ÖVER ISEN							DET HAR MAN FÖR SYNS SKULL	TAR BORT STUBBEN
				AN-ORDNARE									
				GÖRS I BILJARD						ÄR GODA RÅTTOR			
										SPILLRA VICKAR PÅ HÖFTERNA			
				MULTIPEL SKLEROS					PERSISK ÄR FIN				
													BEREDD OCH REDO
RITAR CIRKEL GREPPA					PRIMA BALLE-RINA		VANLIG TÄVLINGS-FORM I FOTBOLL						
KLASSISK JAPANSK KAMP-SPORT				UTROPAR SKADAD	VILL STRES-SAD HA		ÖRT-KRYDDA		MINDRE NYHETER I TIDNING SOM BARA ÄR NÅGRA RADER				
EN HUVUD-SAK		KÄRLEKS-BLOMMA	HEM-TREVLIG	KOLLEKTIV VÄGTRANS-PORT	HAR MAN DET MAN LÄNAT TILL								
SKIDORT I JÄMT-LAND			POLIS I VAR-DAGLIGT SPRÅK	HONA I ROVDJURS-FLOCK									
								GODDAG	SVERIGE-TÄVLING ÄGA	OSKARS-HAMNS-TIDNINGEN			
SYNS EFTER TVÄRNIT	KVINNLIG HALSDUK							LUFSENS KOCK-KOMPIS	BODDE EVA OCH ADAM I	VILSE-LEDA	BIBEL-KVINNA		
ÄR VERKLIGEN STÅL-MANNEN		BALI OCH MALDI-VERNA HEDER											
					DRICKS FRÅN FAT, BURK ELLER FLASKA			STOPPA IN EN PRILLA UNDER LÄPPEN					
MÄRTHA-LOUISE MAKE			FALLER VIT PÅ TAKEN					GÖRA SUNDARE ELLER MER HYGIENISK		FÖRNAMN PÅ GESSLE			
MÅSTE MAN HÄRDOST					RENOVERA MED DET LILLA EXTRA								

VI STÖDER KRIS DROG- OCH BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE I SAMHÄLLET

ADVOKATBYRÅN
MIMER

ADVOKATFIRMAN
FRENANDER
ETABLERAD 1931

Alvesta
kommun

arkitektstudio
IDA

ATRIA
Good food – better mood.

binder

BoxCo

DEGERFORS KOMMUN

Svenska kyrkan
ESKILSTUNA PASTORAT

eWalco
Ewalco AB, F.O. Box 9103, SE-400 93 Göteborg

FASTATOR

FASTIGHETSÄGARNA

Frepart

Gällivare
kommun

 HALLSBERGS
KOMMUN

HSB – där möjligheterna bor

Svenska kyrkan
KATARINA FÖRSAMLING

 Kristianstads
kommun

 Kvännum
Energi

 lamina

LESJÖFORS
SPRINGS & PRESSINGS

LexRed AB

livsmedels
HANDLARNÄ

 LF Norrbotten

Svenska kyrkan
SOFIA FÖRSAMLING

movant

Nils Malmgren AB

olsens
JÄRNHANDEL AB

packarna
i skåne ab

PLIVITRADE

Rönnerbergs
Ekonomitjänst

STÖD VÅR VERKSAMHET! RING VÅR ANNONSAVDELNING 0587-17 00 00

A. Jensen Ingenjör AB

SUNNE KOMMUN

AB Om Juridik

Stockholm

**Arne Carlsson
Förvaltnings AB**

Nynäshamn

tyresö kommun

**Gotlands-
Specialisten AB**

Visby

ID Industrigolv AB

Åhus

Måleriman AB

Borås

**Nytida Strandhagen
Behandlingshem AB**

Vimmerby

**T. Vepsä
Transport AB**

Åkersberga

**Vårlanda AB
ICA Nära**

Tidan

VI STÖDER KRIS DROG- OCH BROTTSFÖREBYGGANDE ARBETE I SAMHÄLLET

Adentia AB

Stockholm

**Advokat Magnus
Gabrielsson AB**

Borås

**Advokfirman
Landerdahl &
Partners AB**

Västerås

**Andreas
Hansson & Co AB**

Enskede

Björkvall & Son AB

Stockholm

**Bröderna
Gustafsson Bil AB**

Skellefteå

Carl Bennet AB

Göteborg

**City Mäklaren
Gävle AB**

Gävle

**Clean Machine
i Falkenberg AB**

Falkenberg

**Deltanordic
Sweden AB**

Örnsköldsvik

**E.I. Betong-
hålltagning AB**

Vassmolösa

**FLG
Konsulting AB**

Hölö

G R C Lyft AB

Rockneby

**Garden Aquatica
Försäljning AB**

Österhaninge

Grindstolpen AB

Uppsala

**Grums
Hyresbostäder AB**

Grums

**Incita
Förvaltning AB**

Kalmar

Infopoint AB

Värmdö

**IRIS
Sverige AB**

Stockholm

**Knowit
Gävleborg AB**

Gävle

**Mediatekniker-
utbildningen MTU AB**

Linköping

**Mälardalens
Försäljning & Rör AB**

Västerås

Portlifv AB

Gävle

**Presto
Brandsäkerhet AB**

Umeå

**RN
Projektresurs AB**

Saltsjö-Boo

**S. Janze'n
Bygg & Maskin AB**

Västerhaninge

**Sis Lvm-Hem
Runnagården**

Örebro

**Skillingaryds
Begravningsbyrå**

Skillingaryd

**Trossamfundet
Kyrkokansliet**

Uppsala

VÅRA KRISFÖRENINGAR

BORÅS

Högagårdsgatan 20
507 53 Borås
Telefon: 073-314 48 51
E-post: boras@kris.a.se

FALKENBERG

Storgatan 21
311 30 Falkenberg
Telefon: 076-213 90 70
070-766 01 99

Unga KRIS

Telefon: 070-677 04 80
E-post:
alexander.bengtsson@ungakris.se

GÄVLE

Kålhagsgatan 4B
Ingång Övre Åkaregatan
802 53 Gävle
Telefon: 026-65 29 18
E-post: gavle@kris.a.se

Unga KRIS

Telefon: 070-642 11 21
E-post: gavle026@gmail.com

GÖTEBORG

Varholmsgatan 2D
414 74 Göteborg
Telefon: 076-288 48 92
E-post: goteborg@kris.a.se

MALMÖ

Fricksgatan 1
214 26 Malmö
Telefon: 040-92 71 00
E-post: malmo@kris.a.se

NORRKÖPING

KRIS och Unga KRIS

Östra Promenaden 16
602 27 Norrköping
Telefon: 079-326 98 48
072-981 36 64
E-post: norrkoping@kris.a.se

STOCKHOLM

Drakenbergsgatan 16
117 41 Stockholm
Telefon: 072-259 58 11
E-post: stockholm@kris.a.se

STRÄNGNÄS

Unga KRIS

Nicandergatan 12
645 31 Strängnäs
Telefon: 073-722 46 79
E-post:
jan.ukkolin@ungakris.se

SUNDSVALL

Västravägen 9
852 34 Sundsvall
Telefon: 060-15 12 11
E-post: sundsvall@kris.a.se

SÖDERTÄLJE

KRIS och Unga KRIS

Övre Torekällgatan 29
151 33 Södertälje
Telefon: 070-765 92 83
E-post: sodertalje@kris.a.se

UMEÅ

Slöjdgatan 8
903 25 Umeå
Telefon: 073-831 62 11
E-post: umea@kris.a.se

VÄRNAMO

Jönköpingsvägen 107A
331 34 Värnamo
Telefon: 070-286 14 02
E-post: varnamo@kris.a.se

VÄSTERÅS

Slottsgatan 6
722 11 Västerås
Telefon: 073-899 12 11
E-post: vasteras@kris.a.se

Unga KRIS

Telefon: 073-069 06 16
073-899 12 11
E-post: vasteras@ungakris.se

Posttidning B

Returadress:
KRIS Riksförbund
Gröndalsvägen 194
117 69 Stockholm

Revansch för Revanschpodden!

En bra berättelse skapar engagemang och spännande berättelser finns det gott om i UngaKRIS. Revanschpodden vill skapa förändring i samhället och ge unga som hamnat i skiten möjligheten att ta sig upp igen. Så nu kör vi igång med nya samlade krafter!

Du hittar oss där poddar finns!

